

Jennifer Weiner

KOHO
MILUJEŠ

Jennifer Weiner

KOHO MILUJEŠ

2016

Copyright © 2015 by Jennifer Weiner, Inc.

Translation © 2016 by Tereza Horáková

Cover design © 2016 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu WHO DO YOU LOVE,
vydaného nakladatelstvím Atria Books, New York 2015,
přeložila Tereza Horáková

Jazyková redaktorka: Hana Pušová

Korektura: Milena Nečadová

Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský

Obálka: Rajka Marišinská

Vydání první

Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v květnu 2016

ISBN 978-80-7498-133-3

Pro Billa

Pátého května jsem si svou Isis vzal
Však dlouho jsem ji za ruku nemohl vést
Tak jsem si ostříhal vlasy a na cestu se dal
Do divoké cizí země, kde nešlo se splést.

Bob Dylan, „*Isis*“

PROLOG

RACHEL

2014

„Rachel?“

Neodpovídám. Mám zavřené oči, zadržuji dech a doufám, že ať už je to kdokoli, bude si myslet, že tu nejsem, a zase odejde.

Ťuk, ťuk, ťuk, pak zase mé jméno. „Rachel, jsi tam?“

Zavrtám se hlouběji do peřin. Luxusní lněné povlečení jsme dostali jako svatební dar a po každém vyprání ještě získávalo na jemnosti. Polštář si přetáhnu přes hlavu a hned cítím, že povlak už zrovna moc čerstvě nevoní. Možná to souvisí s tím, že jsem se už tři dny nesprchovala a postel jsem opouštěla, jen když jsem šla na záchod nebo si trochu loknout vody z kohoutku. Na nočním stolku leží balení mátoových čokoládových sušenek, které jsem vytáhla z mrazáku, a čokoládové piškoty připravené pro chvíli, kdy dorazím mátové dobroty. Je jaro, slunečný den, příjemná teplota, já mám ovšem zavřená okna a stažené rolety, abych neviděla příslušnice armády matek, jak okázale tlačí své přemrštěně velké

kočárky po ulici, čtyřicátníky v drahých semišových polobotkách a s vousy pěstěnými pečlivě jako bonsaje, jak za chůze vyřizují esemesky, ani turisty, kteří se fotí před módními restauracemi, kde je všechno bio a z místních zdrojů. V ložnici je tma, dveře mám zamčené, dcery jsou jinde. Ležet v měkoučkých peřinách, které voní po nás obou i po sexu, který jsme si užili před dvěma týdny, skoro působí dojmem, jako bych vůbec nežila.

Ťuk, ťuk, ťuk... a pak – do prdele – zvuk klíče. Pevně svírám víčka, choulím se, jsem jako holčička, která si představuje, že když nikoho nevidí, nevidí ani on ji. „Běž pryč,“ říkám.

Host ovšem neodchází, namísto toho si sedá na kraj postele a dotýká se mého ramene, které se rýsuje jako boule pod peřinou.

„Rachel,“ říká Brenda, ta největší potíživka ze všech mých klientek, za nimiž jsem se měla v pátek zastavit. Asi minutu uvažuji, jak se dostala do mého domu, než si uvědomím, že jsem před rokem dala klíč jejímu vnukovi Marcusovi, aby mi během jarních prázdnin mohl zalévat kytky a vybírat schránku, za což jsem mu zaplatila královskou sumu deseti babek. Nesměle se mě zeptal, jestli bych ho nevzala do obchodu s komiksy, kde by vydělané peníze rád utratil, a já jsem ho tam odvedla za ruku.

„Promiň, že jsem na tebe zapomněla,“ zamumlám. Můj hlas zní, jako by vycházel z ucpaného okapu. Odkášu si. Bolí to. Všechno mě bolí.

„Nedělej si starosti,“ říká Brenda. Stiskne mi rameno, vstane z postele a já slyším, jak se pohybuje po místnosti. Zvedá rolety, otevře okno a z průvanu mi na holých pažích naskočí husí kůže. Podaří se mi otevřít jedno oko. V náručí

KOHO MILUJEŠ

má bílý plastový prádelní koš, do nějž rychle vrší oblečení pohozené na podlaze. V rohu stojí koště, mop a kbelík plný čisticích prostředků: Clin a Pronto, Jar a jeden z těch pěnových odstraňovačů skvrn Mr. Proper, ten by mohl být užitečný na skvrnu na zdi, kam jsem mrskla vázu plnou tulipánů a zakalené vody.

Zavírám oči a znovu je otevírám, když mě do nosu praští pronikavě nasládlá vůně prostředku na mytí podlah. Jako ochromená sleduji, jak Brenda nejdřív zametá, načež namočí mop, vyždímá ho a začíná mi vytírat zem.

„Proč?“ zachroptím. „Nemusíš...“

„Nedělám to pro tebe, ale pro sebe,“ odpovídá Brenda. Má sklopenou hlavu, hnědé vlasy stažené do culíku a ukazuje se, že vlastní i tričko s normálním výstřihem, kalhoty, které ji neobepínají jako druhá kůže, a boty, jež nezdobí podpatky jako pro striptérku nebo nedej bože zlatá rybka zatavená v patnácticentimetrové vrstvě umělé hmoty.

Brenda myje zem a stírá prach. Rozstříkuje pěnový odstraňovač skvrn, dokud nejsou mé stěny zase hladké a bělostné jako v den, kdy jsme se nastěhovali. Otevřeným oknem se linou zvuky ze sousedství. „Na webových stránkách se píše power vinjása jóga, ale já jsem se skoro nezapomněla,“ slyším, načež následuje: „Máš tady signál?“ a dál: „Sebastiane! Ošklivý pes!“

Cítím jarní město: horký omastek z obchodu s koblihami, který nedávno otevřeli na rohu, čerstvou trávou a blátivé kaluže i závan psích výkalů, nejspíš od ošklivého Sebastiana. Slyším plakat dítě, mumlat matku a tlupu hlučných kluků, kteří jsou nejspíš na cestě do tělocvičny, kde se trénuje parkour a CrossFit. Docházím k závěru, že moje okolí je trapné. Žiju

v ulici Kliše, na třídě Očekávaného. Co hůř, sama jsem takové kliše: je mi skoro čtyřicet, těhotenská kila, jichž jsem se nikdy nezbavila, mi obtácejí břicho jako pneumatika, mám vrásky, vlasy mi u kořínků šediví a má prsa vypadají dobře, jenom když je upnu do tvarované podprsenky. Na Wikipedii by mohli vystavit mou fotku: Opuštěná manželka, Brooklyn, 2014.

Brenda mě jemně nadzvedne a pobízí, abych vylezla z postele a posadila se na židli v rohu – objevila jsem ji na bleším trhu, je čalouněná světle žlutou potištěnou látkou a sedávala jsem v ní, když jsem kojila své holčičky, četla knihy a psala zprávy. Sleduji, jak Brenda zručně stahuje povlečení, vytahuje polštáře ze zmačkaných povlaků a každý pořádně natřepe na koleni, než ho usadí zpět na postel. Ložnice se plní prachem a jeho zrníčka víří v paprscích světla, jež se dovnitř dere ušpiněnými okny, která jsem plánovala umýt.

Choulím se v županu se svěšenými rameny a koleny přitáženými k hrudi. „Proč to děláš?“ ptám se.

Brenda se na mě laskavě podívá. „Jsem užitečná,“ prohlásí. Vynáší z ložnice náruč špinavého prádla a vrací se s čistou sadou. Když se jí nedaří natáhnout prostěradlo, vstanu ze židle a pomůžu jí. Pak se vydá do koupelny a pustí sprchu. „Pojď,“ vyzve mě a já si přetáhnu noční košili přes hlavu a postavím se pod sprchu s rukama bezmocně visícíma podél těla. Zakláním hlavu, abych cítila horkou vodu stékající po tvářích, bradě a očních víčkách. Slzy se mísí s vodou a mizí v odpadu. Když jsem byla malá a vrátila jsem se z nemocnice se stehy zakrytými sterilní náplastí, maminka mě namydlila houbou, pak mě posadila na okraj vany, umyla mi vlasy, opláchla mi hlavu teplou vodou, napěnila šampon,

KOHO MILUJEŠ

znovu vlasy opláchla, nanasla kondicionér a naposled ho spláchla. Dotkla se silné klikaté růžové jizvy, jež se mi táhla uprostřed hrudi, a pak ji jemně osušila. *Má překrásná holčičko*, říkala. *Má nádherná, rozkošná holčičko*.

Povlečení mám zase hedvábné a chladivé jako voda v rybníce, avšak nelehnu si. Opřu se o čelo postele a zachroptím otázku, kterou jsem slyšela snad tisíckrát od desítek různých klientek: „Co teď budu dělat?“

Brenda se posmutněle usměje. „Začneš znovu,“ řekne mi. „Stejně jako my ostatní.“

ČÁST I

Poloviční srdce

RACHEL

1985

Narodila jsem se s porouchaným srdcem. Tahle věta mi získávala spoustu soucitu od školky až do šesté třídy, ale pak jsem si řekla, že vrozená srdeční vada není nic, čím bych se chtěla proslavit, a přestala jsem o ní ve škole mluvit. Mé nemoci se říká trikuspidální atrézie, což znamená, že chlopeň mezi komorou a síní na pravé straně srdce není správně zformovaná. Krev, která by měla hladce plynout ze srdce do plic, namísto toho teče jen pomalým čůrkem – jako lenivý školák, který zaspal, ale nehodlá utíkat na autobus. Pro přežití to není nic moc, jak říkají doktoři.

Diagnostikovali mi ji šestatřicet hodin po narození, když jsem udělala lékařům tu laskavost a nabyla jsem rozkošného švestkového odstínu. V místní nemocnici přesně nevěděli, co se děje, ačkoli jim bylo jasné, že to nedokážou spravit, a tak mě přepravili vrtulníkem do Miamské dětské nemocnice, kde mi provedli takzvanou Blalockovu-Taussigovu anastomózu a pomocí shuntu vytvořili pro krev nové koryto.

Jakmile jsem se vzpamatovala, vyděšení rodiče si mě odvezli domů spolu s kyslíkovým přístrojem a pokyny, co dělat, pokud bych zmodrala nebo začala lapat po dechu. První rok života jsem spala v přenosné postýlce přiřazené k manželské posteli a s matčinou rukou na hrudníku. Fotky ukazují drobné vráscité miminko v příliš velkých dupačkách, nemá v sobě nic z dětské baculatosti, která svádí k pomuchlování. „Neprospívá“, psali mi do zdravotní dokumentace a matka to brala, jako by premiantka poprvé neuspěla u zkoušky, jako by to byla její vina, že mě nedokáže vyplatit, i když to přece já jsem mohla za to, že nerostu. Než jsem se narodila, byla matka knihovnice – po bratrově narození jen na částečný úvazek, ale svou práci milovala. Po zjištění mé diagnózy odešla z práce a plně se oddala péči o mě.

„Do jídla jsme ti přidávali olivový olej,“ řekla mi – to když jsem se v dospívání vrhla na první z diet majících za cíl zhubnout dvě kila týdně, přičemž tato sestávala z grepů a okurek. Na rýžové vločky mi kapala rozpuštěné máslo, v silné vrstvě mi je mazala na chleba i kreky a lila do mě mléčné koktejly, i když ostatní děti směly jen neslazené mléko. Přesto trvalo léta, než jsem se vůbec dostala do nejnižších křivek poměru výšky k váze pro děti mého věku, léta, než jsem dostala vlastní pokoj, kde jsem se po celé dětství i dospívání přinejmenším jednou týdně budila s matčinou dlaní na hrudníku a s pohledem na její tvář zkřivenou hrůzou, jež se přetavila v úlevu, jakmile se ujistila, že stále dýchám, že mi srdce dosud bije a já jsem naživu.

„Mysleli jsme, že o tebe přijdeme,“ opakovala mi pořád dokola. Nemohla jsem jí to zazlívát. Kromě všech operací a s nimi spojených rizik jsem ještě v šesti letech prodělala zá-

nět pohrudnice, plicní infekci, kvůli níž mi nebezpečně poklesla úroveň saturace krve kyslíkem. Rodiče mě zavezli ke kardioložce, která mě odeslala rovnou do nemocnice, kde se chirurgové hned v noci pustili do akutního zákroku, který měl sevřít tepny, jež se příliš rozšířily v marné snaze pomoci tělu vypořádat se s tou zdeformovanou chlopní. Hned druhý den jsem ale šla domů, přestože matka doktory prosila, aby si mě ještě nechali v nemocnici, protože pokud mě ještě jednou uvidí fialovět, tak už to nezvládne. Do sedmých narozenin jsem za sebou měla šest hospitalizací – jednu po zánětu pohrudnice, jednu se zápallem plic a čtyři kvůli srdeční katetrizaci, aby mohli doktoři zkontrolovat shunt.

Když mi bylo osm, vrátila jsem se do Miamské dětské kvůli takzvané hemi-Fontanově operaci srdce, jež měla nahradit původní shunt a kvůli níž jsem měla strávit v nemocnici celý měsíc. Matka se operace děsila, hlavně toho, že mi zase otevrou hrudník a obnaží mé nebohé zbité srdce. Každý pátek už tři měsíce před oním velkým dnem mě odvedla do synagogy, a když se rabín zeptal, zda někdo potřebuje *mišberach*, zvláštní modlitbu za uzdravení, odvedla mě k bimě, oltáři před tórou, aby mi mohl rabi položit dlaně na ramena a pomodlit se za mě. Neřekla jsem mámě, že se potají na operaci vlastně těším. Možná se po ní přestane tolik strachovat a já se budu moct v pátek večer dívat na televizi.

Jediné, co si z operace pamatuju, je anesteziolog Bob, který mi říká, abych počítala pozpátku od desítky. „Deset..., devět..., osm...,“ řekla jsem... a pak jsem se probudila v operačním pokoji, kde vedle mé postele seděla plačící matka. Prvních pár dnů jsem byla připojená na dýchací přístroj. Máma mě držela za ruku, nechtěla odejít, živila se sendviči

a jablky, která si nakrájela, aby je mohla jíst jednou rukou, a neustále na mě mluvila. Otec přicházel po práci a pokaždé přinesl plyšáka – chundelatou žlutou kachničku, medvídku, růžového zajíčka s hedvábnými ouškama lemovanými kožšinou. Každou novou hračku mi vtiskl pod paži a políbil mě na čelo.

„Je to bojovnice,“ říkával mámě, podal jí kapesníček a poplácal ji po zádech. Pak se posadil do rohu a četl si časopis, zatímco máma mi česala vlasy, urovnávala noční košili a plakala, když si myslela, že spím. „Jsi ta nejlepší máma,“ ujišťovala jsem ji a ona mě odměnila statečným, roztřeseným úsměvem. Celé dny a několik bezesných nocí jsem vymýšlela správná slova, kterými bych ji utěšila a zároveň jí nelhala. Nabízelo se *slibuju, že neumřu...*, ale nebyla jsem si jistá, jestli jí to můžu slíbit, a navíc jsem si říkala, že by se jí asi nelíbilo, že o smrti vůbec uvažuji. Zůstala jsem tedy u „nejlepší mámy“, což jsem také napsala na hrneček, který jsem jí namalovala k narozeninám.

V osm večer konečně odcházeli. Máma mi dala pusku, pihovatou tvář měla bledou a vlnité hnědé vlasy, které měla obvykle vyfoukané do rovna a pečlivě upravené, si ledabytle stáhla do culíku. Táta ji vyvedl ze dveří a pomalu kroužil těžkou dlaní položenou mezi jejími lopatkami. Někdy jsem zahlédla, jak mu položila hlavu na rameno. Jindy jsem zaslechla, jak jí do ucha šeptá: „Miluju tě.“

Druhý týden hospitalizace jsem stále trávila na lůžku připojená na sondu a kanyly a z hrudníku mi trčely drény. „Fakt ti to sekne!“ prohlásila má nemocniční kamarádka Alice, která nakukovala do mého pokoje, ačkoli myslím, že neměla opouštět ten svůj. Když jsem k němu došla já, na dveřích

KOHO MILUJEŠ

byl přilepený obrovský nápis NUTNO NASADIT MASKU A UMÝT RUCI, a slyšela jsem, jak ji sestry kárají, že se potuluje po chodbách. Alici bylo dvanáct, chodila do šesté třídy, ale byla tak drobná, že jsme vypadaly jako vrstevnice. Alice prodělala v útlém věku leukémii, což ovlivnilo její růst. Říkala, že bude vždycky malá, i když dospěje. „Teda jestli tak dlouho vydržím,“ dodávala. Doktoři si chvíli mysleli, že je vyléčená. Bez recidivy zvládla pět let. Když jí ovšem bylo deset, znovu se jí přitížilo. Přesto se ve světě pohybovala natolik dlouho, že mi mohla vyprávět o hřišti pro kolečkové brusle, kam mě rodiče nikdy nepustili, o mládeži nepřístupných filmech a o domácích úkolech, jaké člověk dostává v šesté třídě. Když hrála flašku na oslavě kamarádčiných narozenin, políbila tam dva kluky a viděla film *Flashdance*, o němž mí rodiče řekli: „V žádném případě.“ Dokonce mi nechtěli koupit ani soundtrack. Musela jsem přemluvit babičku, aby mi ho dala k narozeninám.

Začátkem třetího týdne doktoři prohlásili, že se výborně hojím a že už můžu přejít na normální stravu. Matce už slzy netekly proudem, jen občas ukápaly. Přestala si vlasy leďabyly stahovat látkovou gumičkou, namísto toho si je natáčela a pak načesala mě. Nenosila už trička a džíny, ale vrátila se ke své obvyklé uniformě sestávající z pečlivě nažehlených bavlněných halenek a lněných kalhot s úzkým koženým páskem a já jsem mohla nemocniční košili se zavazováním na zádech vyměnit za pyžamo. Hrály jsme scrabble a dámu, hrací desky jsme odkládaly na stůl, který se dal spustit nad mou postel, a když si jednou vyšla před pokoj tiše pohovořit s lékaři a sestřičkami, dovolila mi vyzkoušet svůj mejkap.

Otec mě stále navštěvoval po večerech a přinášel věci, se kterými se dalo něco dělat a nebyly jen na mazlení – puzzle ze sto dílků, walkmana s novými kazetami – Wham! a Madonnou, Whitney Houston a Billym Oceanem. Jakmile rodiče odešli, nosila jsem své nové dárky do Alicina pokoje. Pokud jsem si vydrhla ruce a nasadila chirurgickou masku, mohly jsme si sednout na její postel a poslouchat hudbu, přičemž jsme sluchátka natahovaly do šířky, aby ona slyšela zvuk v levém a já v pravém uchu.

„Sundej si tu pitomost,“ říkala a ukazovala prstem na mou masku. „Jako by to mohlo něčemu pomoci!“ Alice byla v terminálním stadiu. „To znamená, že umřu,“ svěřila mi první den, kdy jsem opustila lůžko a seděly jsme vedle sebe na gauči v herně. Září na Floridě bylo slunečné a teplé, za okny jsme viděly palmy a slyšely vrčení sekačky, kterou muž v khaki uniformě postrkoval po trávníku. Pětiletý kluk, jemuž v nemocnici transplantovali ledvinu, pobíhal kolem a předstíral, že je požárník. Holčička s holou hlavou seděla vedle maminky a četla si *Kocoura v botách*. „Přede mnou to nikdo neřekne, ale já to vím.“

Zajímalo mě, jestli se bojí, ale nechtěla jsem ji urazit. „Bolí to?“ zeptala jsem se místo toho.

Ukázala na vak s čirou tekutinou, jež jí z infuze kapala do paže. „Dávají mi prášky.“

Přikývla jsem. Po nedávné operaci jsem měla u postele tlačítko, které jsem mohla zmáčknout, kdykoli to začalo bolet.

Alice sklopila pohled a upravila si šálu, takže jsem jí neviděla do tváře, načež pronesla: „Myslím, že ke konci to možná bude bolet fakt hodně.“ Pak zvedla hlavu a přehodila si jeden z konců dlouhé rozevláté šály přes rameno.

KOHO MILUJEŠ

„Je to elegantní?“

„Moc.“ Alice nosila šátky nebo šály s výstředními třásněmi a překrásnými vzory, tyrkysové, zářivě růžové a zlaté. Jednou jsem šla kolem jejího pokoje a ona seděla v tureckém sedu na posteli se šálou vedle sebe, takže jsem zahlédla holo hlavu. Namísto vlasů ji pokrývalo jen světlounké chmýří a přes lebku se křížovaly růžové jizvy. Noc po rozhovoru v herně mě trápila příšerná noční můra, v níž se Alice proměnila v kočku, přišla ke mně a sedla mi na hrudník. Kočka Alice mi tlapkami zakryla nosní dírky, a když jsem otevřela ústa, dýchlá mi do nich a poslala svou nemoc do mého hrdla, takže byla zase zdravá a já jsem místo ní dostala rakovinu. „Bude to pěkně bolet,“ zasyčela kočka Alice a já jsem se probudila zpocená a srdce mi bilo tak silně, až jsem se vyděla.

„Uzdraví se Alice?“ zeptala jsem se Sandry, své nejoblíbenější sestřičky. Když mi Sandra dávala injekci nebo zaváděla kanylu, měla jistou a jemnou ruku, a než přede mě postavila tác s jídlem, vždycky pronesla: „Podává se oběd, madam!“ a odklopila plastová víka, jako by mi servírovala něco úžasného, i když jsem ještě byla na tekuté stravě. Jakmile se uvolnila vedlejší postel, narovнала na ni čím dál tím bohatší sbírku plyšáků a aranžovala je do směšných poloh – zajíc s dlouhýma ušima se natáhl na polštář a opice visela za ocas ze stojanu na infuze.

Sandra zavrtěla hlavou, jako by si chtěla vytřepat vodu z uší. „O jiných pacientech nesmíme mluvit.“ Pak se usmála, aby dala najevo, že se mě nechtěla dotknout. Měla roztomilý přízvuk – její rodiče přišli z Kuby, takže rodným jazykem jí byla španělština, ne angličtina. Měla tmavé a lesklé vlasy, veselé hnědé oči a voněla nasládlým květinovým parfémem.

Zhluboka jsem se nadechovala, kdykoli se přiblížila, a snažila jsem se uchovat vůni v nose, aby přerazila pach nemocnice, dezinfekčních prostředků, kuřecího vývaru a moči.

„Doufám, že se uzdraví. Je to moje kamarádka.“ Sandra neodpověděla, ale viděla jsem, že sevřela rty, a slyšela jsem, jak jí culík pleskl o záda, když prudce odvrátila hlavu. Pochočila jsem, že tímto způsobem dospělí říkají pravdu, ne slovy, ale tím, co dělají. Druhý den po večeři jsem se procházela po chodbě, což byla jediná tělesná aktivita, kterou mi dovolili, a zahlédla jsem, jak před Aliciným pokojem s jejími rodiči tiše hovoří jakási žena v sukni a střevících na podpatku, nikoli v uniformě a pantoflích. Jméno na cedulce jsem nepřečetla, ale zahlédla jsem slova HOSPICOVÁ PÉČE. *Asi špatně napsali hotelová*, napadlo mě. Alicina maminka byla bledá a mlčela, ale její otec plakal, zajíkávě vzlykal, až se mu třásla ramena, a tvář si tiskl do dlaní. Rychle jsem odešla a vlekla za sebou stojan s infuzí. Byla jsem zvyklá na plačící matky – alespoň na svou vlastní –, ale vidět v takovém stavu otce bylo zneklidňující. Můj táta byl vysoký a silný, měl mohutný hrudník. Nedovedla jsem si představit, že by plakal, a netušila jsem, co bych dělala, kdyby k tomu došlo.

Začátkem čtvrtého týdne jsem se už cítila skoro úplně dobře, zato Alice takřka stále spala a nemocniční život už mě přestával bavit. Máma přicházela každé ráno, pobíhala po pokoji a urovnávala mi přikrývky, knížky, plyšáky i pohlednice s přáním brzkého uzdravení, které lepila na zeď. Posadila se vedle mě na postel a dívaly jsme se na soutěž *Cena je správná*. Sázeły jsme se, kolik co stojí, a zapisovaly, kdo vyhrál. Když o půl šesté přinesli večeři, sledovala mě, monitorovala každou lžící polévky a suchar, který jsem snědla, a pokud se

KOHO MILUJEŠ

zrovna podávalo něco, co jsem neměla ráda, měla připravenou tašku plnou housek s máslem a marmeládou, třešní (ačkoli nebyla jejich sezóna) a smažených brambůrků. („Neříkej to tatínkovi,“ šeptala, když mi podávala sáček.) V pátek večer s sebou brávala mého bratra Jonaha a pak odcházeli na šábesovou bohoslužbu, kde se modlili za mé uzdravení. Jonah stával ve dveřích v plátěných kalhotách, košili, s jarmulkou v kapse a čistými nehty, které mu matka určitě prohlédla, a pokud se máma neřadila, bezhlesně vyslovoval *rozmazlenej spratku*. Nevadilo mi to. Aspoň se ke mně pořád choval jako k normální mladší sestře.

Po večeri následovala další televize a pak čas na pohádku. Měla jsem velké vydání *Pohádek bratří Grimmů* – ne přepracování od Disneyho, ale původní verze, kde si Popelčiny zlé sestry osekaly paty a prsty, aby se nacpaly do skleněných střevíčků, a na obrázcích byla vidět krev. „Víš jistě, že se ti o tom nebude zdát?“ ptávala se matka. Vrtěla jsem hlavou, nezmínila jsem se o snu, v němž vystupovala Alice, nepoložila jsem jí žádnou otázku. Rozrušilo by ji, kdyby musela myslet na umírající dítě, přestože to bylo dítě někoho jiného.

Nakonec se z prskavých reproduktorů ozvalo hlášení, že návštěvní doba skončila. Matka se postavila, protáhla se, dala si ruce za hlavu a otáčela se ze strany na stranu, až jí praskalo v zádech. Zastrkala si košili do kalhot, vytáhla pudřenku se zrcátkem, nanesla si rtěnku a vycenila na sebe zuby, aby se ujistila, že jsou čisté. „Buď hodná holčička,“ nabádala mě, než odešla. Její podpatky hlasitě klapaly a za ní se táhl závan vůně Giorgio.

Vydala jsem se do Alicina pokoje. Po večeri na to byla vhodná doba. „Sarah upekla sušenky,“ řekla třeba a ukázala

na plechovku, kterou tam nechala její máma. „Mike přinesl knížky z knihovny.“ Oslovovala rodiče křestním jménem, což mi přišlo troufalé a velmi dospělé. Učila mě na prstech přebírat šňůrky nebo jsme si hrály se spiritistickou tabulkou, kterou si Alice vymohla na Mikeovi a Sarah. „Vdám se někdy?“ ptávala se a já jsem sunula ukazovátko a prakticky je dotlačila do rohu ANO, zatímco Alice vrtěla hlavou a říkala: „To bys neměla dělat!“

V osm hodin se střídaly směny. Pokud se na to Alice cítila, seděly jsme tiše na pohovce u příjmu a sledovaly sestry, jak se snaží rychle dokončit papírování, než si vezmou krabičku od oběda a kabelku a někdy zajdou do koupelny pro zaměstnance, aby se převlékly z uniforem, setřáslly ze sebe povinnosti a vrátily se jako regulérní dámy. Jednou jsme viděly, jak se Sandra vynořila v upnutých černých šatech a botách na vysokém podpatku. Nanesla si červenou rtěnku a mejkap, díky němuž její tmavé oči působily jako hluboké studánky. „Nějaký žhavý rande?“ zeptala se jiná sestra a Sandra jí věnovala potěšený úsměv, načež si pod paži zasunula zlaté psaníčko a odkráčela k výtahu.

Ve všem tom zmatku – denní směna na odchodu, noční sestry přebírající povinnosti, různí doktoři navštěvující pacienty – bylo nesmírně snadné proklouznout do výtahu a postavit se dostatečně blízko k nějaké sestře, aby lidé předpokládali, že mě bere do jiného patra, ale zároveň dost těsně u jiného dospělého, aby se dotyčná sestra domnívala, že jsem tu s rodičem. Alice jet nemohla, takže jsem byla její zástupkyní, špiónkou, kterou vysílala do světa. „Až se vrátíš, budeš mi o tom vyprávět,“ říkala Alice a po většinu večerů tomu skutečně tak bylo. Sjela jsem do prvního patra, našla

KOHO MILUJEŠ

si dětský invalidní vozík, připnula stojan s infuzí na háček vzadu a pak se projížděla po chodbách, pomalu a rovnoměrným tempem, jak mě nabádali lékaři. Občas jsem nakoukla do otevřených dveří a sledovala scény, které se odehrávaly za nimi: viděla jsem spícího starce, z nějž trčelo tolik hadiček, až to vypadalo, že na něj zaútočila chobotnice, dvě ženy, které si šeptaly u paty čísi postele, dva sekundáře, kteří využili prázdný pokoj a vyměnili si polibek.

Jednou ve středu večer jsem se zastavila u Alicina pokoje, ale dveře byly zavřené. Slyšela jsem hlasy a uvažovala, zda jsou tu ještě její rodiče, i když je po návštěvních hodinách. Na místě někdejší cedulky ohledně mytí rukou a nasazení masky visel jiný nápis: NR, psalo se tam. NE... a pak následovalo dlouhé slovo, které jsem nedokázala přecíst, a pod ním ještě spousta menších písmenek. Sandru jsem neviděla, a tak jsem zastavila první sestřičku, která se objevila na chodbě, hubenou ženu s krátkými šedivými vlasy a vrásčitou tváří.

„Promiňte, co se tam píše?“ zeptala jsem se a poklepala na dlouhé slovo. Její vrásky se ještě prohloubily.

„Copak tady venku děláš? Už máš být v posteli.“ V ostrém světle zářivek jsem zahlédla tři stříbřité chlupy, jež jí trčely z brady. Takové detaily Alice milovala.

Sestra ukázala do chodby. „Do postele. Nechceš lékařům ztěžovat práci, že ne?“

„Ne, jenom chci vědět...“

Sklonila se. Všimla jsem si dalšího chlupu přímo uprostřed tváře. Uvažovala jsem, jestli doma nemá zrcadlo nebo proč jí nikdo neřekl, že by to chtělo pinzetu. „Zlatíčko, tady jsou hodné nemocné děti, a kdyby se lékaři nebo sestry potřebovali rychle dostat do jejich pokoje, určitě bys jim nechtěla překážet.“

Tehdy jsem už měla s nemocnicemi dost zkušeností, takže jsem věděla, že někdy člověk dostane, co chce, a jindy je to beznadějně. „Dobrou noc,“ popřála jsem s nevinným úsměvem. Vrátila jsem se do svého pokoje a rozhodla se, že se vydám dolů a zjistím, jestli se tam neděje něco zajímavého, o čem bych mohla vyprávět Alici, až její rodiče odejdou. Vytáhla jsem z dárkového koše, který máma poslala pro sestřičky, sáček mini koblížků politých čokoládou, zabalila sladkosti do ubrousku a schovala pod růžovofialovou deku, kterou mi uháčkovala babička. Vybavená zásobami, dekou a nejnovějším plyšákem, jímž byl malý medvídek, jsem vystrčila hlavu ze dveří, rozhlédla se po chodbě, abych si byla jistá, že tam nikdo není, a sjela výtahem na pohotovost.

U vchodu jsem našla kolečkové křeslo a počkala, dokud se recepční nezabrala do telefonického rozhovoru, načež jsem pomalu dojela do rohu čekárny. V televizi dávali *Dallas* a zdálo se, že jinak se nic moc neděje. Jakýsi puberták civěl na svou pravou ruku, kterou měl omotanou gázovým obvazem, a vedle něj seděla dáma, jež vypadala jako jeho máma a četla si časopis *Dobrá hospodyňka*. V další řadě ztěžka od-dychoval starý pán v košili s krátkým rukávem a ošoupaném hnědém klobouku. Občas sykl, chytil se za břicho a vyjekl: „SAKRA, to je bolest!“ Jeho žena, zachumlaná v pleteném svetru, se v klimatizované místnosti třásla a pořád opakovala: „Monty, určitě to je jenom pálení žáhy.“ Na druhé straně místnosti seděli mladí rodiče s holčičkou. „Jak tě jenom mohlo napadnout strkat si do nosu Barbiin střevíček?“ slyšela jsem otázku jejího otce.

Uždibovala jsem koblížek a doufala, že se stane něco vzrušujícího. Předchozí noci došlo k dopravní nehodě, tak-

KOHO MILUJEŠ

že jsem viděla, jak na příjem uhánějí s nosítky, vedle nichž běželi záchranáři, volali kódy a žádali o jednotky krve, přesně jako v televizi, až na to, že jeden ze zdravotníků byl starý a tlustý a během deseti vteřin bylo po všem.

Konečně se otevřely dveře a vešel kluk asi mého věku, za nímž se vlekla paní v sukni a modrém saku. Kluk byl vysoký, kůži měl o několik odstínů tmavší než já a husté kudrnaté vlasy mu spadaly skoro až na límec, takže by nejspíš potřeboval ostříhat. Tvář měl zkroucenou bolestí a levou rukou si na hrudníku přidržel pravačku. Společně se ženou došli k recepci a zaslechla jsem, jak paní říká: „Je mu osm let.“ Pak se otočila k chlapci, popřála mu hodně štěstí a vyšla ze dveří. Recepční ukázala na prázdnou řadu židlí a vyzvala ho: „Posaď se.“

Podívala jsem se na kluka. Měl hubené nohy, důlek v bradě, plné rty a oči se šikmými koutky.

Dojela jsem vedle něj. „Ahoj,“ pozdravila jsem.

Asi minutu nereagoval. Oči měl vykulené šokem a koukal se tak silně do spodního rtu, že jsem zahlédla kapičky krve. Jedna noha mu poskakovala nahoru dolů, jako by byl nervózní nebo potřeboval čurat. Nakonec se na mě podíval koutkem oka.

„Co je?“

„Co se ti stalo?“

„Poranil jsem si ruku,“ zamumlal a sklopil zrak, jako by si chtěl ověřit, že je paže na svém místě. Měl ty nejdelší řasy, jaké jsem kdy u kluka viděla, husté a zatočené.

„Jak?“

Odmlčel se a nešťastně si zíral do klína.

„Spadl jsem,“ řekl nakonec.

„Kde jsi spadl?“

„Z balkonu.“

„Ty jsi spadl z balkonu?“ Při té představě jsem sebou cukla. „Ze kterého patra?“

„Jenom z prvního,“ odpověděl. Mluvil tak potichu, že jsem ho skoro neslyšela. „Cvičil jsem na zábradlí.“

„Proč?“

„Cirkusový triky.“ Vstal, prudce se nadechl, když se mu paže pohnula, a přešel místnost, aby si promluvil s recepcí. Na něco se jí ptal. Zavrtěla hlavou. Otočil se zpátky, rozhlédl se po čekárně, vybral si místo co nejdál ode mě, posadil se tam s nachýlenými rameny a sklopenou hlavou a noha mu dál podupávala.

V duchu jsem pokrčila rameny a upřela pozornost na televizní rodinu Ewingů. Doufala jsem, že budu moct vyprávět o něčem zajímavějším než o děcku se zlomenou rukou, které se ani nechtělo se mnou bavit. Zhruba o minutu později zavolala recepční: „Andrew?“

Chlapec zvedl hlavu.

„Napadá tě, kde jinde by ještě maminka mohla být? V hotelu se nám ji nepodařilo zastihnout.“

Andrew zavrtěl hlavou a zase sklopil oči k podlaze, zatímco já jsem civěla na něj. Stěží jsem dokázala pochopit, že dítě mého věku je v nemocnici úplně samo.

Přejela jsem čekárnu k jeho místu. Andrew se na mě unaveně zadíval, ale neřekl mi, abych zmizela. Místo toho se zeptal: „Proč jsi tady ty?“

„Mám vrozenou srdeční vadu a voperovali mi speciální trubičku, aby krev proudila tam, kam má.“

„A proč jsi na vozíku? Ty nemůžeš chodit?“

KOHO MILUJEŠ

„No, můžu,“ připustila jsem a ztišila hlas. „Ale nudím se tady, a když si sednu na vozík, lidi si prostě myslí, že sem patřím. Přijel jsi sanitkou?“ Doufala jsem, že ano a že mi o tom bude vyprávět. Já jsem jela jednou v šesti letech, ale moc jsem si to nepamatovala. Andrew zavrtěl hlavou a už nic neříkal. Snažila jsem se vymyslet, na co bych se ještě zeptala, aby nemohl odpovědět jen pokývnutím nebo jedním slovem.

„Kde máš rodiče?“ zajímala jsem se.

„Mám jenom mámu a nevím, kde teď je.“ Při posledním slově se mu zlomil hlas a pak ze sebe začal rychle chrlit další informace: „Podařilo se jí dovolat do rádia Q102 a vyhrát, takže jsme museli jet sem, jít na premiéru filmu a setkat se s hvězdami. Říkala, že jde dolů k bazénu na večírek jenom na jeden drink, že mám zůstat v posteli a že se vrátí do devíti, jenomže pak bylo devět, ona zpátky nebyla, a tak jsem vylezl na balkon, abych se po ní podíval, a uklouzl jsem...“ Hlas se mu opět zlomil a odvrátil tvář, v níž měl zuřivý výraz. Zdravou rukou si otíral oči tak silně, že to muselo pálit. „Běž pryč,“ pronesl a znělo to, jako by pořád plakal. „Prostě mě nech být.“

Namísto odchodu jsem se zadívala z okna, ale viděla jsem jen tmou. Žádné sanitky s blikajícími majáčky, žádní zakrvácení lidé jako před dvěma dny, kdy vešel muž, který se při krájení *dalamánku* řízl do ruky. Když jsem to vyprávěla Alici, hodně jsme se nasmály, nejspíš proto, že *dalamánek* zní tak trochu směšně.

„Jsem Rachel Blumová,“ představila jsem se. „Píše se to B-L-U-M-O-V-Á, ale nemá to nic společného s tím ovocem.“ Jelikož se neusmál a ani se na mě nepodíval, dodala jsem: „Je mi taky osm.“

„Mně už je skoro devět. Za dva týdny mám narozeniny,“ zareagoval.

„Odkud jsi?“

„Z Filadelfie,“ odpověděl, načež za chvíli dodal: „Ta paní říkala, že budu asi potřebovat na rentgen.“

„Rentgen nebolí,“ ujistila jsem ho.

„To vím,“ opáčil a zase odvrátil zrak. Měl na sobě jen tričko s krátkým rukávem a všimla jsem si, že má husí kůže.

„Nechceš půjčit deku? Uháčkovala mi ji babička.“ Než stačil odmítnout, stáhla jsem si deku z klína, rozhlédla se a vyklouzla z vozíku, abych mu ji mohla rozprostřít přes nohy.

„Díky.“

„Máš hlad?“ Podala jsem mu jeden koblížek a on si kousl – nejspíš chtěl být jenom zdvořilý. Začaly mi docházet nápady, co říct nebo na co se zeptat, a tak jsem vzala do ruky medvídka.

„Ahoj, Andrewe!“ pronesla jsem hloupoučkým hlasem, kterým jsem mluvila za všechny plyšáky, když mi bylo pět nebo šest a ještě jsem ráda předstírala, že umějí mluvit. Někdy jsem to předváděla malým dětem v herně, mí medvídci, sovy a králíci se potkávali, šli první den do školy nebo se prali.

Neusmál se, ale zeptal se: „Jak se jmenuje?“

Rozhodla jsem se, že je to medvědí holka, a pojmenovala jsem ji Penelope, ale to jsem říkat nechtěla. „Ještě žádné jméno nemá.“

Andrew převracel medvídka a zkoumal cedulku. „Tady píšou Darwin.“

„Jo, ale tak se mu říkat nemusí. Může se to změnit. Jestli chceš, můžeš si ho nechat.“

KOHO MILUJEŠ

„Vážně?“

„Mám snad miliardu plyšáků. Táta mi nosí každý den jednoho. Asi je prodávají v dárkovém obchodě, protože je nosí všichni tátové. Máma říká, že je to příhodné.“

Andrew zase sklopil zrak. „Můj táta je mrtvý.“

Netušila jsem, co na to říct. Tiše jsme spolu pár minut seděli, zatímco *Dallas* vystřídaly zprávy o jedenácté a muž v klobouku provázel zprávu o nevyřešené vraždě v Malé Havaně svým sténáním.

Kluk se podíval na mou jizvu. Vršíček jí vykukoval pod límcem kabátku od pyžama. „Bolí to?“ zeptal se.

„Na začátku to bolelo hodně.“ Pokaždé, když jsem zakašlala nebo se pohnula, mne sevřela bolest, jako by se mi nějaké ohromné zvíře s čelistí plnou ostrých zubů pokoušelo prokousnout hrudník. Usilovně jsem se snažila nevzpomínat na to, jak to bylo hrozné a jak příšerné to zase bude, pokud budu potřebovat další operaci. „Teď je to v pohodě,“ ujistila jsem ho. „Nejhorší je, jak se rodiče pořád strachují. Když si máma myslí, že spím, tak pláče. Bojí se, že umřu. Táta mi jenom nosí dárky a skoro se mnou nemluví.“ Dotkla jsem se jizvy, pod břísky prstů jsem cítila okraje náplasti i výstupky stehů pod ní. „Všichni ve škole si říkají, že jsem divná. Musím trávit spoustu času doma nebo v nemocnici a vždycky, když se vrátím, učitelé z toho dělají vědu a všichni na mě civí, jako bych byla...“

Nebyla jsem si jistá, jestli chlapec poslouchá, ale zeptal se: „Jako bys byla co?“

„Jako bych byla porouchaná. Jako polámaná hračka nebo kolo s píchlou duší. O přestávce si se mnou nikdo nechce hrát. U jídla sedíme v lavicích, takže nejsem sama, ale o pře-

stávce všichni skáčou panáka, hrají si na princezny a želvy Ninja nebo na rybičky a rybáře, jenomže mě k tomu nechťejí.“ Neřekla jsem mu to nejhorší, že totiž si i já sama někdy připadám porouchaná a bojím se, že už se nikdy neuzdramím. Prostě budu jenom pořád jezdit do nemocnice, kde mě už nakonec nedokážou opravit, a já umřu.

„Snobácký hrátky,“ prohlásil Andrew. Podíval se na medvídka. „Možná by se mohl jmenovat Rudolf.“ Pak pohlédl na mě. „Ani já vlastně nemám kamarády.“ Narovnal se a škulbl sebou, když se mu pohnula ruka. „Můj táta byl černoch a máma je běloška, takže černý děcka si myslí, že jsem namyšlenej, a bílý si zase hrajou jenom s bílým.“

Ani na to jsem neměla co říct. V celé mé škole byly jenom dvě černé děti a žádné z nich nechodilo ke mně do třídy. Chtěla jsem mu říct, že nevypadá na černocha, ale pak mě napadlo, že by to mohlo vyznít jako hrubost. „Máma říká, že když se chceš s někým skamarádit, musíš se chovat kamarádsky.“ Když to vypustila z úst máma, znělo to nesmírně moudře, ale teď mi to najednou připadalo hloupé. Mně to tedy rozhodně nijak nepomohlo. Snažila jsem se být kamarádká, ale zatím to nefungovalo.

„Moje máma zase říká, že se mám držet stranou,“ prohlásil Andrew. „Podle ní my dva stojíme proti celému světu.“

Vytáhl si deku od mé babičky výš a zvládl to jednou rukou.

„Byl jsi v poslední době v kině?“

Jmenoval nějaký film, který měl v názvu *krev* a určitě byl mládeži nepřístupný. Zase začal podupávat nohou, čím dál tím rychleji. „Nejlepší bylo, když mě máma vzala na pláž,“ pronesl. „Nikdy předtím jsem v oceánu neplaval.“

KOHO MILUJEŠ

Já jsem měla pláž necelý blok od domu. Nedokázala bych ani spočítat, kolikrát jsem byla u oceánu, ale nikdy jsem neplavala. Směla jsem jenom chodit po písku a brouzdat nohama v mořské pění, přičemž máma ve slamáku s širokou krempou se vlekla za mnou a sledovala každý můj krok. Neustále tékala pohledem od mých nohou k vodě, jako by se mohla přihnát vlna a odnést mě s sebou. Vyprávěla mi o spodních proudech, o neviditelné síle, která plavce vcucne a už nepustí, ale oceánu jsem se bála už předtím, jeho nekonečnosti i toho, jak se táhne do nedohledna a je nepředstavitelně hluboký. Dávala jsem přednost bazénům, ostatně všechny domy v sousedství nějaký měly na dvorku, obdélník či ovál jasné, chlorované modři. Žádné mořské řasy, žádné obavy z toho, že mě proud odnese až na Kubu, a v hlubinách se tam neproháněli žádní podivní tvorové.

„Líbilo se ti to?“

Andy přikývl. Měl krásně vykrojené rty, plné a růžové, jako by si nějaký umělec dal hodně záležet, aby je vytvaroval a vybarvil. Připadal mi hezčí než Bryan Adams, zpěvák, o němž Alice tvrdila, že je nejhezčí na světě. „Bylo to skvělé. Voda byla nejdřív fakt studená a plavaly tam řasy. To se mi nelíbilo.“ Chápavě jsem přikývla. „Ale pochopil jsem, jak se splývá, a pak jsem se dostal za vlny, položil se na záda a jenom se nechal nadnášet.“ Skoro se usmíval. Dokázala jsem si představit jeho štíhlé tělo ve vodě, jak se kolem něj vzdouvají vlasy a tvář má obrácenou ke slunci. „Bylo to jako na horské dráze. Prál jsem si, abychom tam zůstali napořád, ale máma se na sluníčku spálila, a tak jsme se museli vrátit.“ Hlasitě si povzdychl a zachumlal se ještě víc do deky.

„Určitě tu brzy bude,“ slíbila jsem mu. Pak jsem se ho ve snaze o rozptýlení zeptala: „Chceš slyšet pohádku?“

Pokrčil rameny a řekl: „Jestli chceš, tak mi ji můžeš vyprávět.“

„Pro děti, nebo děsivou?“ zajímala jsem se. Podívala jsem se na svoje růžové pyžamo s medvídky Pú a zalitovala, že jsem si nevzala župan.

„Děsivou,“ odpověděl.

Chvíli jsem přemýšlela a v duchu listovala pamětí, až jsem nasadila co nejhlubší a nejstrašidelnější hlas. „Kdysi dávno žil jeden dřevorubec se svou ženou a dvěma dětmi. Bydleli v prosté chaloupce v nejhlubším a nejtemnějším lese, kde slunce svítilo jen hodinu denně. A přestože dřevorubec pracoval od rána do noci, nevydělal dost peněz na jídlo pro svou rodinu, a tak pořád hladověli.“

„Perníková chaloupka,“ poznamenal Andy, ale neříkal, že mám přestat. Když jsem popisovala, jak dřevorubcova žena zhubla tak, že jí z prstu sklouzl snubní prsten, naklonil se ke mně blíž, a jakmile jsem se dostala k vyprávění o tom, že měla celá rodina na den jen jediný brambor a maličkou mrkev, zarazil mě: „Počkej.“

„Co je?“

„Proč si prostě něco neulovili, třeba koroptev nebo zajíce?“ zeptal se.

Zamyslela jsem se. „Ptáci i zajíci také hladověli, a tak odešli na místa, kde bylo víc potravy,“ řekla jsem normálním hlasem. Pak jsem ho zase změnila. „V celé zemi panoval veliký hlad. Přehlnala se přes ni sarančata,“ dodala jsem, neboť jsem si vzpomněla na pesachový příběh, který jsem znala z hebrejské školy.

„Co jsou sarančata?“

„Vypadají jako kobylky, ale všechno sežerou.“

KOHO MILUJEŠ

Andy spokojeně přikývl. Pokračovala jsem ve vyprávění o tom, jak už byli dřevorubec a jeho žena tak zoufalí, že se rozhodli nechat své děti v lese. Pak mě napadlo, že jsem možná nezvolila nejlepší pohádku. Opuštěné děti v lese příliš připomínaly opuštěného kluka v čekárně na pohotovosti. Už bylo ale pozdě něco měnit.

„Dobře, takže děti byly samy v lese, jenomže Jeníček měl naštěstí v kapse chlebové kůrky.“

„Víš, nad čím jsem vždycky přemýšlel?“ přerušil mě Andy. „Když hladověli, proč nesnědli ty chlebové kůrky?“

To mě nikdy nenapadlo. Zato mi došlo, že Andy možná doopravdy ví, co znamená mít hlad, opravdový hlad, ne ten pocit, když člověk vyskočí ze školního autobusu a říká si, že od oběda už uplynuly tři hodiny a teď má chuť na pořádnou svačinku.

„Kůrky byly tak tvrdé, že by si na nich vylámali zuby, kdyby je zkusili sníst. A taky byly plesnivé. Od plísně celé zelené jako smaragdy!“

Andy se usmál a v koutcích očí se mu udělaly malinké vrásky. „Jenomže jestli byly ty kůrky zelené, tak by je přece nemohli vidět, kdyby je házeli v lese na zem.“

Zasténala jsem a řekla: „To si snad děláš legraci!“ Stejně to říkal táta, když jsme někam jeli autem a Jonah chtěl zastavit na záchod deset minut potom, co jsme vyjeli na dálnici.

„Možná byla zem v lese pokrytá suchým jehličím, které je hnědé, takže na něm smaragdově zelené kůrky vynikly.“

„Aha.“ Když se ozval sykový zvuk otevíraných dveří, s Andym jsme se k nim oba obrátili, vešla však jen šedovlasá žena, která spěchala k páru s holčičkou a cosi spustila rychlou španělštinou. Několikrát jsem zachytila slovo Barbie.

„A co teda bylo dál?“ zajímal se Andy.

Popsala jsem, jak hledali Jeníček s Mařenkou cestu z lesa ven. Jak spali sami v tmavém křoví, nocí se rozléhalo děsivé houkání i skřeky, za postel jim sloužilo borové jehličí a za příkrývku listí. Vyprávěla jsem, jak chytili jedinou maličkou rybkou a upekli si ji na ohni, který rozdělali třením kamene o kousek pazourku, jež našli v řece.

„Scott Lindsey?“ zavolala sestra. Puberták se zvedl a klátil se v ohromných vysokých botách, v nichž jeho chodidla vypadala v porovnání s nohama neúměrně velká, k lítačkám, za ním mířila matka s časopisem v ruce. Sténající muž jeho odchod sledoval a zaskučel: „Kuuur-va.“ Jeho manželka se podívala na mě a Andyho a pronesla: „Omluvte ho.“

Vyměnili jsme si s Andym pohled a začali se hihňat. „Kuuur-va,“ zašeptal Andy v dokonalé imitaci, načež jsem já zareagovala: „Omluvte ho.“ Oba jsme se rozesmáli ještě hlasitěji, načež mě Andy vybídl: „Pokračuj.“

„Jeníček s Mařenkou zabloudili ještě hlouběji do lesa a snažili se najít svou chaloupku. Namísto toho ale objevili odpornou čarodějnici. Měla kudrnaté černé vlasy jako dráty a na bradě obrovskou červenou bradavici.“ V mém podání čarodějnice vypadala jako slečna Bonitatibusová, má učitelka hudební výchovy. Pokaždé, když jsem se po nemoci vrátila do třídy, říkávala: „Jaká cesta, že ses k nám uráčila připojit.“

„Čarodějnice řekla: ‚Jen dál! Ukážu vám něco, co jste ještě nikdy neviděli!‘ A vedla je lesem až k chaloupce, která byla celá postavená z cukrátek.“ Popisovala jsem stěny z perníku, krb naplněný pepermintovými špalky a střechu pokrytou kulatými sušenkami s růžovou, mentolovou a melounovou náplní.

KOHO MILUJEŠ

„Byly v chaloupce taky nějaké koblihy?“ zeptal se Andy a zvedl zbytek pečiva, které jsem mu darovala.

„Místo klik byly na dveřích koblihy, podlaha z mléčné čokolády a...“

V tu chvíli se dveřmi na pohotovost prohnala žena. Zarázila se, přehlédla všechny přítomné a kroutila hlavou, dokud neuviděla Andyho. Pleť, od sluníčka bolestivě spálenou, měla daleko světlejší než její syn. Na hlavě měla vrabčí hnízdo nepřírozeně blond vlasů, na sobě vysoké černé kozačky, modré džíny a černé tričko s hlubokým výstřihem. Jednu paži jí od zápěstí až po loket pokrývaly černé gumové náramky („Vypadají lacině,“ odfrkla matka, když jsem ji prosila, aby mi nějaký koupila), a zatímco kráčela k nám, ucítila jsem čpavý, ostře sladký pach alkoholu. Vůbec se nepodobala mé mámě ani jiným matkám, které jsem znala. Mámy v mém světě neměly na hlavě divokou změť vlasů, dlouhé, třpytivě nalakované nehty ani čtyři náušnice. Uvažovala jsem, jak by moje máma asi vypadala, kdyby si namísto nažehlené bavlněné sukně, lněných kalhot a twinsetu nazula vysoké podpatky a oblékla halenku s tak hlubokým výstřihem, že by z něj vykukovala prsa.

„Co se stalo?“ zeptala se v předklonu, aby se Andymu dívala přímo do očí.

Andy jí mumlavě zopakoval to, co řekl mně – že na ni čekal, ale ona nešla, tak se vydal na balkon a pokusil se nahlédnout dolů k bazénu, ale spadl. Jednou se krátce dotkla jeho ramene. Zavřela namalovaná víčka a asi minutu zůstala stát. „Dobře,“ povzdechla si nakonec. „Kdo tě našel?“

„Paní z hotelu,“ odpověděl Andy.

Jeho matka si opět povzdechla, načež se narovnala – na podpatcích vypadala opravdu hodně vysoká – a pronesla

natolik nahlas, aby to nemohl přeslechnout nikdo v místnosti: „Haló? Pomůže nám tady někdo?“

„Promiň,“ zašeptal Andy. Já jsem to slyšela, ale jeho matka ne.

Otevřely se dveře výtahu a do čekárny vstoupila Sandra. Culík měla nakřivo, z gumičky vyklouzlo několik pramínků a tak unavenou jsem ji ještě nikdy neviděla. Jakmile mě zahlédla, spěchala ke mně, a to právě v okamžiku, kdy Andyho matka říkala do prázdna: „Vsadím se, že tohle pojišťovna nehradí.“ Některá slova vyslovovala směšně, *vsadím se* znělo jako *sadím se*, a přitom stále otáčela hlavou zleva doprava, nejspíš se rozhlížela po někom, koho by mohla seřvat.

„Rachel, musíš nahoru,“ prohlásila Sandra.

Andrewova matka po mně vrhla krátký pohled, zaznamenala dětské pyžamo, kolečkové křeslo, stojan s infuzí i identifikační náramek na zápěstí. Pak se podívala na sténajícího muže a jeho ženu i na rodinu s malou holčičkou. Všichni na ni civěli, ale ona jako by si toho nevšimla. Obrátila se k Sandře.

„Jak dlouho už tu můj syn čeká? Proč se o něj nikdo nepostaral? Kde je doktor?“ Její přízvuk zvláště natahoval a přesouval slabiky a mluvila stále hlasitěji, s každou otázkou se zdála větší, vyšší a doslova doutnající vzteky. „Jak jste tu mohli nechat jen tak sedět malého kluka?“

Manželka sténajícího pána se na ni otočila. „Kdepak jste byla?“ zeptala se, jenomže tichým hlasem, takže ji Andyho máma buď neslyšela, nebo to alespoň předstírala. Recepční vyšla zpoza pultu. „Paní, nemůžeme ošetřit vašeho syna ani jiného nezletilého bez souhlasu rodičů. Nikdo vás nemohl najít. Nikdo v hotelu netušil, kde jste...“

KOHO MILUJEŠ

„Aha, takže je to moje chyba?“ Andyho matka vykročila k recepci a zastavila se až těsně před ní. „Můj syn se zraní, vy ho tu necháte celé hodiny sedět, a je to moje chyba?“

Zatímco Andyho máma s rukama v bok a třesoucími se řadry mluvila, Andy se tiskl do židle a snažil se vypadat co nejvíc nenápadně. Natáhla jsem se pro jeho dlaň a on mi pevně tiskl ruku, pustil mě, až když do čekárny vstoupil doktor, drobný muž v bílém plášti s vykasanými rukávy. Bradu měl posetou tmavým strništěm a kravatu nakřivo. „Copak tu máme za problém?“

„Problém je,“ oznámila Andyho matka, „že můj syn tu vysedává už hodiny a nikdo z vás údajných profesionálů pro něj nehnul prstem.“

„Vida, matka roku,“ pronesla manželka sténajícího muže. Tentokrát už Andyho máma nemohla předstírat, že neslyšela. Prudce otočila hlavu a zardělá tvář jí ještě víc zružověla.

„Ptal se vás snad někdo na něco?“

„Kdepak jste byla?“ zeptala se žena znovu. „To nebohé dítě tu sedí už přes hodinu.“ Potřásla hlavou a zatvářila se znechuceně.

„No tak, dámy,“ napomenula je Sandra. Doktor podal Andyho matce ruku a sklonil hlavu, skoro jako by se chtěl uklonit.

„Jsem doktor Diallou.“ Byl baculatý, s tmavou pletí a choťmáči vlasů nad ušima, tak trochu připomínal tučňáka. Hlas měl melodický, jako by nemluvil, ale zpíval. „Mohla byste mi prokázat laskavost a představit se, madam?“

„Lori Landisová.“ *Lori* znělo jako *Lóri*. Přemýšlela jsem, jestli se tak ve Filadelfii mluví pořád, nebo jenom ve vzteku. Doktor Diallou položil jednu dlaň na její předloktí a druhou

velmi jemně na Andyho rameno. „Tak se na toho pohledného mladíka podíváme.“

„Konečně!“ pronesla Andyho máma a vrhla ostrý pohled na ženu, která se jí postavila. „Konečně tu někdo dostal rozum!“ Postrkovala Andyho do lítaček za doktorem a na podpatcích vypadala velmi vysoká. Andy měl pořád pod paží plyšového medvídka.

Ještě asi minutu mi v uších hučel její hlas. Má příkrývka zůstala ležet na volné židli vedle místa, kde předtím seděl Andy. Natáhla jsem se pro ni a zvedla ji. Sandra se na mě podívala, jako by předtím zapomněla, že tu vůbec jsem. Výraz jí zněžněl, obvyklá břitkost a úsečnost byly tytam. Tichým hlasem mě vyzvala: „Je čas jít na kutě.“

„Chci tu zůstat,“ namítla jsem. „Chci se přesvědčit, že je v pořádku.“

„Teď už je se svou mámou.“ Což ovšem nebyla valná útěcha a soudě podle výrazu v Sandřině tváři to tušila i ona.

„Chci tu zůstat,“ zopakovala jsem. „Nestačila jsem mu dopovídat pohádku O perníkové chaloupce.“

„Já mu ji dopovím,“ ujistila mě Sandra. „Řeknu mu, že Jeníček s Mařenkou zabili čarodějnici, nastěhovali se do perníkové chaloupky a žili tam šťastně až do smrti.“

Takový konec jsem si nevybavovala. „Copak se nevrátili k rodičům?“ zeptala jsem se.

Sandra zavrtěla hlavou. „Myslím, že moje verze se mu bude líbit víc.“

Aliciny dveře na horním oddělení byly pořád zavřené. Sandra mě doprovodila do mého pokoje, kde jsem si připevnila kanylu pod nos a vylezla do postele s povlečením zdo-

KOHO MILUJEŠ

beným Starostlivými medvídky. Obklopovaly mě mé hračky, knížky i lampička s růžovým stínítkem z pokojíčku doma. Na stolečku stály seřazené kartičky s přáním brzkého uzdravení, vedle nich walkman, elektronická hra, kazety a knížky.

Zavřela jsem oči a naslouchala pípání srdečního monitoru, syčení kyslíkového přístroje, zdušenému mumlání lidí na chodbě i internímu hlášení, v němž vyvolávali doktora Blaira. Obvykle mě tyto zvuky uklidňovaly, té noci ovšem spánek ne a ne přijít. Myslela jsem na Andyho, jak mu pět poschodí pode mnou ošetřují zlomenou ruku. Přemítala jsem, jestli zná jeho máma stejný trik jako ta moje – dovolila mi tisknout jí vši silou ruku, kdykoli mi píchali injekci, takže jsem jí předávala svou bolest.

Uprostřed tmavé noci mě vzbudil děsivý kvílivý zvuk. Chvilku mi připadalo, že jsem Mařenka ztracená v lese, kolem jsou divoká zvířata a nemůže mě ochránit tatínek ani maminka. Zvuk se táhl dál a dál, načež jsem zaslechla kroky a hlasy, až nakonec hluk ustal, jako by někdo vysunul kazetu z přehrávače.

Následující den ráno jsem se probudila brzy a chystala se vyprávět Alici, co se přihodilo večer. Dospěla jsem k názoru, že to bude můj zatím nejlepší příběh. Popíšu jí všechno – sestru s chlupy na bradě, holčičku s Barbiiným střevíčkem v nose, muže, který pořád klel, i osamocené Andyho. Nás rodiče skoro nikdy nenechávali samotné, takže tahle část se Alici bude líbit.

Když jsem ovšem přišla k jejímu pokoji, nová cedulka byla pryč, aniž by ji nahradila nějaká jiná. Zatlačila jsem do dveří. Pokoj byl prázdný. Postel byla svlečená, nezůstalo ani prostěradlo. Na stěně nevisel Alicin plakát s Duran

Duran a na nočním stolku nestál růžový plastový pohárek s kartáčkem na zuby ani krabička vlhčených ubrousků. Někdo odnesl kupičku knih i stavebnice. Zmizelo všechno kromě spiritistické tabulky.

Přešla jsem místnost a vzala ji do ruky. Byl na ní přilepený lísteček, kde se neznámým rukopisem psalo *Pro Rachel*. Někdo předtím vytřel podlahu a z výparů desinfekce mě štípalo v očích, přesto jsem ale neodešla. Zůstala jsem sedět na židli se spiritistickou tabulkou na klíně. Alice se ani nerozloučila. Nestačila mi říct, jaké to je, když víte, že už se neuzdravíte. Nesvěřila mi, jestli to bolí.

„Alice?“ zašeptala jsem. Možná, že její duch je pořád na blízku. Třeba mě dokonce sleduje. Nedostala jsem ale žádnou odpověď, a když jsem zavřela oči a zase je otevřela, všechno kolem vypadalo pořád stejně.

V den, kdy jsem mohla konečně jít domů, přišla máma brzy ráno, sbalila mé věci, rozdala další bonboniéry a taky se rozloučila se všemi sestrami. Pobíhala kolem, zašla do sprchy i pro můj šampon a kondicionér. V tu chvíli na dveře zaklepala Sandra, která v ruce držela dopis. Na hranaté růžové obálce bylo droboučkým písmem pečlivě napsáno *slečna Rachel Blumová*. Uvnitř byl jediný list papíru popsaný stejným titěrným rukopisem, jako by pisatel platil za každou kapku inkoustu.

Milá Rachel. Díky za to, že jsi se mnou zůstala ten večer, co jsem si zlomil ruku. A taky za Rudolfa. Nikdy na tebe nezapomenou. Tvůj přítel Andrew Landis. Pod podpisem byla kresba chlapce s hnědými vlasy a něčím černým – nejspíš s medvídkem ode mě – pod paží. Druhá ruka byla zabalená v ně-

KOHO MILUJEŠ

čem bílém. Usoudila jsem, že to bude sádra. Vedle stála holčička s vlnitými vlasy a růžovými rty roztaženými v širokém úsměvu. Když jsem se na obrázek zadívala pozorněji, zahlédla jsem i drobnou zubatou jizvu na jejím hrudníku. Kolem chlapce a dívky se klenulo červené pastelkové srdce.

ANDY

1987

„Andrewe!“ Hlas sestry Jindřišky se rozléhal chodbou, ovšem Andy nezpomalil. Oči upíral na dveře a ulici za nimi, na šedivé chodníky a ještě šedivější zimní oblohu.

Dusal chodbou a zatlačil do prosklených dveří. Slyšel její podpatky na dřevěných prknech, neuniklo mu ani její volání: „Andrewe, počkej!“ Jako by na tom záleželo. Škola stejně v poledne končí. Už je pátek, v pondělí jsou Vánoce a odpoledne začínají prázdniny.

Ještě jednou zaslechl: „Andrewe!“ a už byl venku na chodníku, ledový vzduch ho bodal do tváří, uháněl se sklopenou hlavou, pumpoval pažemi, proběhl kolem řady školních autobusů stojících u obrubníku a tryskem zahrnul za roh. Běžel po Castorově ulici a pak rovnou na Kensingtonskou avenue, kde bylo pouliční osvětlení ozdobené vánočními girlandami. Nad hlavou mu zarachotil vlak, ale Andy běžel dál, mával rukama, zvedal vysoko kolena, proplétal se mezi lidmi na chodnících, mezi středoškoláky, bezdomovci i drogovými

KOHO MILUJEŠ

dealery. Bundu, kvůli které to všechno začalo, měl pořád na sobě. Andy ji ze sebe za běhu strhl a hodil ji do popelnice, aniž by zpomalil.

Věděl, že bude mít potíže. Sestra řekne mámě o té rvačce a on dostane zaracha nebo něco horšího. Možná mu máma dokonce nedá dárky k Vánocům... Jenomže teď ho nikdo nezastaví, nikdo se ho ani nedotkne. Zatím je volný.

Jedna z prvních vzpomínek Andyho Landise patřila jeho mámě u telefonu, jeho překrásné mámě s ústy namalovanými červenou rtěnkou, s rozpuštěnými dlouhými vlasy a jemňounkým zlatým řetízkem kolem kotníku. „Však víš, jací jsou kluci,“ říkala zrovna, „musíš je venčit jako psy.“ Když byl malý, chodívali do parku, velkého zatravněného obdélníku uprostřed jejich čtvrti. Na kratší straně stála houpačka a skluzavka, okraje parku byly poseté střepy, prázdnými lahvami a někdy i jehlami, ale prostředek tvořil dlouhý, nepřerušovaný pás zeleně. Andy běhával z jednoho konce na druhý, stále rychleji, až nakonec doběhl zpátky k matce, vrazil jí rovnou do náruče a nasával vůni parfému a cigaretového kouře, mýdla Camay a tělového mléka Jergens, až ho nakonec poplácala po zádech a pustila. Sluneční paprsky se blyštivě odrážely od zlatého řetízku na kotníku i od jejích vlasů a on si říkal, že má tu nejkrásnější mámu na světě.

Jenomže to byl ještě maličký, nechodil ani do školky. Teď vyrostl, na svůj věk byl vysoký a nosil už boty pánské velikosti. „Už nevím, co mám dělat,“ stěžovala si matka do telefonu Sharon nebo Beth, svým kamarádkám z práce. „Každýho půl roku má krátký kalhoty a tlačí ho boty.“ Někdy si při pohledu na něj povzdechla, stejně jako vzdychala nad složenkami, které přicházely poštou, ale někdy se usmála a přitáhla si ho

k sobě, dokud jí neopřel hlavu o rameno. *Ty můj mužíčku,* říkala.

Andy ještě pořád někdy běhával v parku, ale na ulicích se mu líbilo víc. Když si po škole udělal úkoly a prostřel stůl, nazul si tenisky a triko se znakem týmu 76ers, co patřovalo jeho tátovi. V zimě si natáhl několik vrstev, tepláky, bundu a čepici. V létě nosil jen kraťasy. Jediné, co se nikdy neměnilo, bylo tričko. 76ers byli tátovým, a teď i Andyho týmem. Vybíhal vřdycky pomalým klusem, zahříval svaly, běžel z Kensingtonské na Somersetskou, pak se obrátil na východ, minul Frankfordskou, Aramingoskou a Alleghenyho, uháněl po chodnících kolem vináren a železářství, lékáren i ambulančí, čerpacích stanic, modliteben i prázdného prostranství, kde se prodávaly vánoční stromečky, až se ulice začala stáčet k nájezdu na dálnici I-95. To byla hranice tří mil, kde se otočil a zamířil zpátky domů.

Když Andy prozradil tělocvikáři, jak daleko běhá, nechtěl mu to věřit. Vzal Andyho na fotbalové hřiště a přiměl ho běhat dokola, až urazil míli a pak dvě. „Už můžeš zastavit,“ řekl mu, ale Andy odpověděl: „Ještě můžu.“ Následně to také dokázal, takže mu od té chvíle pan Setzer dovoloval vynechat protná a volejbal, aby mohl jít místo nich běhat.

Mával pažemi v mohutných, vysokých obloucích, každým odrazem ukrajoval vzdálenost a pro tu chvíli nemyslel na jeptišky, které na něj stále syčely, aby se přestal vrtět, nedělal si starosti s tím, že rozbil jednu z matčiných porcelánových figurek, že vrazil do stolu, ani že na něj máma civěla a pak řekla: „Ježíši, copak nemůžeš sedět chvíli v klidu?“

Nejprve měl nohy tak lehké, že měl pocit, jako by letěl, a vzduch mu do krku klouzal jako smetana. Pak se začal po-

KOHO MILUJEŠ

tit, nohy pálily, zajímavě dýchal a v plicích ho pálilo. Vítal tu bolest, pouštěl ji k sobě a snažil se ji překonat, vychutnával si křeče i bodání ve stehnech, až už byl za prahem bolesti, zrak se mu zúžil na dlaždice na chodníku a všechny další myšlenky se mu z hlavy vypařily. Rychleji a rychleji, kolena zvedal k hrudi, dlaně zataľ v pěst, utíkal vzpomínce na obědovou přestávku ve škole U Neviňátek, kdy se děti s kartičkami na oběd zdarma nebo za sníženou cenu jako Andy musely postavit před ty, co platily plnou cenu. Zapomněl na zimní koncert, naučný trh i oslavu učení, kde měly téměř všechny ostatní děti rodiče, ale Andy nikoli, protože otec byl mrtvý a máma musela pracovat, protože *peníze nerostou na stromech*, protože *někdo to všechno musí zaplatit*, přestože *to všechno* znamená omšelou garsonku, kde na vás v noci ze stropu padaly kusy omítky, okna se nedala otevřít, protože rámy hyzdila tlustá vrstva barev, a pokud jste chtěli spláchnout záchod, museli jste zatáhnout přesně do správné polohy.

To odpoledne Andy ve školní uniformě sestávající z plátěných kalhot a modré košile uháněl až na značku tří mil, pak ze sprintu zpomalil do klusu a následně do chůze, chodidla už do chodníku nepleskala, jen tiše našlapovala. Obvykle se mu dařilo chvíli si uchovat ten pocit, že všechno je, jak má být, pocit bezmyšlenkovitosti. Přinejmenším hodinu, ale někdy i zbytek odpoledne se ve svém těle cítil dobře, volně.

S matkou žili v přízemí řadového domu v Kensingtonu. Budovu rozdělili na tři byty, v každém patře jeden. Andy si otřel pot z čela a vytáhl klíč, který měl zavěšený na šňůrce kolem krku. Odemkl dveře, vešel dovnitř a zlehka vydechl, což dělal pokaždé, když zjistil, že je sám. V prvním patře žila samotná vdova, ale tu Andy vídal zřídka, a byt ve třetím pa-

tře nechával domácí většinou prázdný, protože tam ubytoval bratrance a vnoučata, když ho přijeli navštívit. Andy Landis moc často nenavštěvoval doma kamarády, když tam byli jejich rodiče, ale začínal pomalu chápat, že ne všichni musí chodit po špičkách kolem výbušných rodičů, že ostatní mámy se od té jeho liší. Ne že by ho Lori bila nebo ho v hodinách mezi večerí a spaním ignorovala, ale někdy se mu prostě zdálo, že ho nemá moc ráda, že kdyby se objevil kouzelník nebo tajemná víla a slíbili, že Andyho někam odnesou a zajistí mu náhradní rodiče, Lori by bez váhání souhlasila. Pak si však zase říkal, že Lori tvrdě pracuje, někdy i šest dní v týdnu, na nohou je devět, leckdy i deset hodin, a on má vždycky co jíst a co na sebe, i když oblečení pocházelo z bazaru nebo kostelní charity a jídlo vařil on a umýval po něm nádobí.

Před třemi týdny si u stolu v kuchyni dělal domácí úkol z matematiky a máma mu podala šedobílou lyžařskou bundu, kterou objevila v kostele. „Je skoro nenošená,“ pronesla hrdě. Andy okamžitě zahlédl cedulku, na níž bylo vyšito jméno Ryana Petermana, ale když na to upozornil, udělal to tichým hlasem. Nechtěl mámu urazit ani rozčítit.

Lori si povzdechla, pak se mu podívala zpříma do očí a nedovolila mu uhnout pohledem. „Nemůžu ti koupit novou a z té loňské jsi už vyrostl,“ prohlásila. „Tahle je skoro jako nová.“

Můžeš mi koupit novou, pomyslel si Andy. *Můžeš, ale nechceš.* Věděl o úsporách, kterým říkala „bláhové peníze“. Úplně vzadu v kuchyňské lince stál otlučený hrneček plný čtvrtáků a malých bankovek, dolarovek, pětetek, desítek i dvacek. Každých pár měsíců máma požádala Strattonovy, aby u nich Andy mohl přespat, a vydala se s kamarádkami autobusem

KOHO MILUJEŠ

do Atlantic City. Někdy se vrátila rozesmátá s peněženkou naditou zbrusu novými bankovkami, většinou však prošla kolem něj do ložnice a beze slova za sebou zabouchla dveře.

Andy nacpal bundu do nejzazšího kouta šatní skříně, jenomže to ráno konečně začalo sněžit a Lori trvala na tom, že si ji musí vzít, a dokonce ho doprovodila až ke škole, aby si byla jistá, že si ji nesvlékl.

Ryan Peterman zareagoval okamžitě. „Hele, ty čuráku, to je moje stará bunda!“ zakřičel dost nahlas, aby to slyšel i zbytek páťáků.

„Polib si prdel,“ odsekl Andy – co mu také jiného zbývalo. Ryan otočil límec, aby ostatním ukázal své jméno. Andy vnímal, že se mu zužuje vidění jako při běhu, až na to, že teď místo ulice, trávníku nebo chodníku viděl jenom širokou, tupou, bledou tvář Ryana Petermana. Napřáhl ruku a začal Ryana mlátit do tváří, do hlavy, do ramen, hrudníku i boků, bušil a bušil, až Ryanovi z nosu kapala krev, krčil se na zemi s pažemi přes hlavu a ječel: „Odtáhněte ho pryč! Odtáhněte ho pryč!“ Přihnaly se sestry, kolem nichž se nadouvaly hábity, a už měly připravená ukazovátka.

Andy zašel do kuchyně, vyklepal z otlučeného kovového tvořítka několik kostek ledu, zabalil je do utěrky a přitiskl na klouby prstů. Když

Vážení čtenáři,

právě jste si přečetli přesně deset tisíc slov, jež jsme vám na základě svolení autora mohli nabídnout jako bezplatnou ukázkou. Pokud chcete číst dál, stačí maličko: koupit si tuto knihu u vašeho oblíbeného prodejce elektronických knih. Přejeme příjemný čtenářský zážitek!!